

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JACQUELINE PADOVANI GRIMA LL.D., LL.M. (IMLI)**

Illum, 23 ta' Ottubru 2023

Rik. Gur. Nru: 169/2022 JPG

Kawza Numru : 21

SM

Vs

**U b'digriet tas-26 ta' Ottubru 2022,
gew nominati Dr Victor Buegja u PL
Gillian Muscat bhala Kuraturi
Deputati sabiex jirraprezentaw lill-
assenti MA**

Il-Qorti:

Rat ir-rikors guramentat tal-attrici datat 4 ta' Awissu 2022, a fol 1 et seqq., li jaqra hekk:

1. *Illi l-kontendenti zzewgu fil-21 ta' April 2011 gewwa il-C, fl-E u li sussegwentement gie registrat Malta fid-29 ta' Lulju 2011 il-Belt Valletta, kif jidher mic-certifikat taz-zwieg hawn mehmuz u immarkat bhala 'Dokument A';*
2. *Illi mill-istess unjoni ma kellhomx tfal;*
3. *Illi ftit gimghat wara li gew Malta fl-2011 l-konvenut telaq mid-dar u sal-lum ghadu ma rritornax u l-indirizz tieghu mhuwiex maghruf;*

4. Illi skont digriet minn din l-Onorabqli Qorti tas-6 ta' Gunju 2022, il-medjazzjoni giet magħluqa u r-rikorrenti giet awtorizzata tiprocedi (*Dokument B*);
5. Illi r-rikorrenti tixtieq titlob ix-xoljiment tal-kommunjoni tal-akkwisti;
6. Illi kontestwalment mat-talba għad-divorzju qieghda titlob ix-xoljiment tal-kommunjoni tal-akkwisti. Illi bejn il-partijiet ma hemmx assi sabiex jiddividu.
7. Illi l-kundizzjonijiet mehtiega għad-divorzju elenkti fl-Art 66B u 66D tal-Kap 16 huma sodisfatti.

Għaldaqstant, għar-ragunijiet fuq imsemmija, ir-rikorrenti qieghda umilment titlob lil din l-Onorabqli Qorti sabiex skond dawk il-kundizzjonijiet li jidhrulha xierqa u opportuni, joghgħobha:

- (i) Tiddikjara x-xoljiment tal-kommunjoni tal-akkwisti u li ma hemm xejn fl-istess kommunjoni tal-akkwisti stante r-ragunijiet premessi u għalhekk ma hemmx diviżjoni xi jsir.
- (ii) Tiddikjara z-zwieg ta' bejn il-partijiet, li sehh il-21 ta' April, 2011 fil-C l-E u li sussegwentement gie registrat Malta fid-29 ta' Lulju 2011, il-Belt Valletta mahlul (divorzju) ghall-finijiet u l-effetti kollha tal-ligi; (Art. 66A(1), Kap 16;
- (iii) Takkorda li tirriverti għal kunjom xbubitha u cioe 'SM';
- (iv) Tordna lir-Registratur tal-Qorti sabiex fit-zmien hekk prefiss minn din l-Onorabqli Qorti javza lid-Direttur tar-Registru Pubbliku bid-divorzju tal-partijiet sabiex dan jigi registrat fir-Registru Pubbliku (Art. 66A(4), Kap. 16);

Rat li l-atti tar-rikors promotur, d-digriet u tal-avviz tas-smiegh gew debitament notifikati skond il-ligi;

Rat ir-risposta guramentata tal-Kuraturi Deputati datata a fol 20 li taqra hekk:

Illi l-esponenti ma humiex edotti mill-fatti tal-kawza u ghalhekk jirrizervaw li jirrispondu ulterjorment fi stadu iehor kemm – il darba jkun il-kaz.

Rat illi Dr Victor Bugeja, Kuratur ghall-intimat idzikjara seduta stante illi ma kellux komunikazzjoni mal-intimat u ddikjara li ma kellhux provi x'jiproduci u stieden lill-Qorti tghaddi ghas-sentenza (vide fol 100);

Rat in-Nota ta' Dr Karlsson illi permezz tagħha ddikjarati illi hija ottemporat ruhha mal-Artikolu 66G(1) u 66G(2)(a) kif ukoll l-artikolu 66H tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat id-dokumenti ezebiti u l-atti kollha tal-kawza;

Ikkonsidrat:

L-attrici xehdet nhar id-19 ta' Jannar 2023 (vide fol 25 et seq) u spjegat illi hi għandha tifel minn relazzjoni predecenti u meta zzewġet lill-intimat, binha kien qiegħed l-iskola sekondarja u kellu madwar tlettax (13) – il sena. L-attrici tikkonferma illi hija zzewġet lill-intimat nhar il-21 ta' April 2011 gewwa l-K. Tixhed illi meta iltaqghet mal-intimat, hi kienet *a single mother*, u kienet tqatta' l-granet tagħha d-dar ma' binha, u unika konessjoni li kellha mad-dinja ta' barra kienet tramite l-komputer. Tispjega illi hi kienet tidhol f'diversi *chat rooms*, li kienu jindirizzaw religjonijiet differenti. Hi kienet tinteressa ruhha tisma' lil nies ohra jithadtu u filfatt hi kienet semplicement tisma'. Illi kien propju f'dan ic-chat room li iltaqghet mal-intimat zewgha. Illi madwar sena wara li iltaqghu *online*, ilaqtghu fizikament. Illi qabel ma iltaqghu, l-intimat kien qiegħed jagħmel insistenza biex jiltaqgħha mal-attrici u mal-familja tagħha u dan minkejja li l-attrici kienet qaltru li tippreferi li jħallu fit-ohra zmien. Hu kien għarrrafha illi qabel ma hu jigi Malta, kien jehtieg illi hi tmur pajjizu sabiex huwa jikseb xi forma ta' awtorizzazzjoni jew permess.

L-attrici tixhed illi filftat hi kienet għamlet l-arrangamenti biex tmur il-K u filfatt damet hemm gurnata biss. Sakemm kienet qiegħda hemm hi ingħatat xi dokumenti x'tiffirma, izda peress li hi la titkellem, la taqra u wisq anqas tifhem il-lingwa Għarbija, kien minn

ghaliha illi kienet qieghda tiffirma xi dokumenti sabiex l-intimat jigi Malta. Illi l-intimat filfatt kien talabha il-passaport tagħha. Tispjega illi kien hadha f'dan il-bini fejn ittiehdula l-*finger prints*. Illi sakemm kienet qieghda f'din il-kamra, l-attrici spjegat illi kienet infaqet tibki ghaliex ma kienitx qieghda tifhem x'kien qed jigri. Illi l-intimat zamm il-passaport tagħha u telaq jigri minn din il-binja u halliha wahedha. Illi l-intimat irritorna lura wara diversi sieghat. Illi kien biss wara, li hija skopriet li sakemm kienu qieghdin hemmhekk kienu zzewwgu.

Tixhed illi l-intimat irritorna lura Malta magħha, izda ma qaghdx bilqegħda hdejha. Tispjega illi kienet iltaqgħet ma' ommu u li din kienet qaltilha illi huma ma jitkelmux l-Ingliz. Illi eventwalment l-intimat kien qalilha illi huwa jrid jibqa' Malta u li jixtieq li jahdem Malta. L-attrici tirrileva illi hu kellu biss "permission to visit." L-attrici tikkonferma illi hi u l-intimat qatt ma ghexu bhala mizzewgin u kienet biss darba li rritorna lura d-dar ta' missierha u din id-darba kienet l-ahhar darba li rat lill-intimat. Tispjega illi kien bagħtulha biex jigi jigbor il-basket tieghu, izda meta mar huwa beda jinsulta lill-attrici u anke kien fizikament vjolenti magħha u sahansitra ipprova jiehu ic-cwievet tar-residenza. L-attrici xehdet illi kien imbuttaha għal mal-art.

L-attrici tikkonferma ukoll illi meta hi zzewget ma kienitx qieghda tahdem izda kien hemm zmien fejn kienet tilqa' lill-istudenti f'darha. Tixhed illi fil-prezent hija ma tahdimx. Tispjega illi qatt ma xtrat propjeta waqt iz-zwieg u lanqas m'ghandha vettura. Izzid illi fil-prezent qieghda tirrisjedi ma' binha, peress li ma tistax taccidi għad-dar ta' missierha.

LS, iben l-attrici, xehed nhar id-19 ta' Jannar 2023 (vide fol 33 et seq) u spjega illi huwa għandu erbgha u ghoxrin (24) sena u li fil-prezent qieghed jahdem. Mistoqsi fuq iz-zwieg ta' ommu, ix-xhud jindika illi hu kellu bejn ghaxar (10) snin u tlettax (13)- il sena meta zzewget ommu. Jikkonferma illi hu kien prezenti meta l-intimat prova jaccedi id-dar ta' missier ommu u jixhed illi wara li kien ilhom ma jarawh għal granet shah, l-intimat tfacca f'din ir-residenza u beda jinsulta lill-ommu, u kien fizikament vjolenti ma' ommu. Jishaq illi l-intimat prova jiehu ic-cwievet tar-residenza izda ma rnexxilux. Malli telaq, huma cemplu lill-Pulizija. Izid illi dakħar kienet l-ahhar darba li raw lill-intimat, ghajnejn warha fejn l-intimat kien bagħaq messagg lill-attrici, fejn qalilha li issa qieghed ma' mara ohra, u kien insultaha bil-kelma kerha.

Johanna Bartolo, in rappresentanza tal-BOV xehdet nhar it-3 ta' Marzu 2023 (vide fol 81 et seq) u spjegat illi nstabu zewg kontijiet fuq isem l-attrici.

Lorraine Attard in rappresentanza tal-HSBC Bank Malta plc xehdet nhar it-3 ta' Marzu 2023 (vide fol 83 et seq) u spjegat illi l-attrici għandha zewg kontijiet li għadhom miftuhin.

Saviour Theuma in rappresentanza tad-Direttur tas-Sigurta Socjali xehed nhar it-3 ta' Marzu 2023 (vide fol 85 et seq) u spjega illi l-ahhar benefiċċi li ingħata l-attrici kien fis-sena 2014, b'dana illi dawna kienu twaqqfu peress li l-attrici ma kienitx qieghda ssarraf ic-cekkijiet mibghuta minnhom.

Leslie Farrugia in rappresentanza tal-Borza ta' Malta xehed nhar it-3 ta' Marzu (vide fol 88 et seq) u spjega illi ma jidhirx li l-attrici qatt kellha kont u investimenti.

Charmaine Psaila Ragi in rappresentanza tal-APS Bank xehdet nhar it-3 ta' Marzu (vide fol 90 et seq) u spjegat illi ma rrizulta xejn fuq isem l-intimat, pero jidher illi kien hemm profile fil-passat fuq isem l-attrici pero ormai huwa magħluq.

Louis Buhagiar in rappresentanza tal-Jobs Plus, xehed nhar it-3 ta' Marzu 2023, (vide fol 92 et seq) u prezenta l-employment history tal-attrici u ikkonferma illi ma nstab l-ebda record fuq l-intimat.

Daniel Azzopardi in rappresentanza tal-BNF Bank Malta plc xehed nhar it-3 ta' Marzu 2023 (vide fol 94 et seq) u spjega illi ma rrizultaw l-ebda kontijiet f'isem il-partijiet.

Chris Spiteri in rappresentanza ta' Transport Malta xehed nhar it-3 ta' Marzu 2023 (vide fol 96 et seq) u spjega illi mill-verifikasi li saru, fil-prezent m'hemm l-ebda vettura registrata fuq isem l-attrici, u li fil-passat kellha biss vettura wahda rregistrata fuq isimha. Fir-rigward l-intimat, ma nstabu l-ebda vetturi registrati fuq dak l-isem.

Ikkonsidrat:

Il-Qorti rat l-Artikoli 66A u 66B tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta fejn inghad:

66A. (1) Kull wieħed u waħda mill-miżżeġin ikollu l-jedd illi jitlob id-divorzju jew il-hall taż-żwieg skont kif inhu maħsub f'dan is-Sub-Titolu. Ma jkunx meħtieg illi qabel ma jiġi mitlub id-divorzju, il-miżżeġin ikunu infirdu minn xulxin b'kuntratt jew b'sentenza. [...]

66B. Bla ħsara għad-dispożizzjonijiet li ġejjin ta' dan l-artikolu, id-divorzju ma jistax jingħata ħlief b'talba ta' żewġ persun imiżżeġ flimkien jew ta' waħda minnhom kontra l-oħra, usakemm il-qorti tkun sodisfatta li:

(a) *fil-każ li t-talba tkun qed issir miż-żewġ konjugiflimkien, fid-data li jibdew il-proċeduri ta' divorzju, il-konjuġi jkunu għexu mhux flimkien għal perjoduta', jew perjodi li jammontaw għal, mill-anqas sitt xhur mis-sena preċedenti: Iżda fejn it-talba tkun qed issir minn konjuġi minnhom kontra l-ieħor, fid-data li jibdew il-proċeduri ta' divorzju, il-konjuġi jkunu għexu mhux flimkien għal perjodu ta', jew perjodi li jammontaw għal, mill-anqas sena mis-sentejn preċedenti; jew*

(b) *fid-data li jibdew il-proċeduri ta' divorzju, il-konjuġi jkunu separati b'kuntratt jew b'sentenza tal-qorti; u*

(c) *ma hemm l-ebda prospett ragonevoli għal rikonċilazzjoni bejn il-miżżeġin; u*

(d) *il-miżżeġin u kull wild tagħhom qed jircievu manteniment adegwat, fejn hu dovut, skont iċ-ċirkostanzi partikolari tagħhom, kif hemm maħsub fl-artikolu 57:*

....

Ikkonsidrat:

Mill-atti jirrizulta illi l-partijiet izzewgu nhar il-21 ta' April 2011 gewwa l-K fl-E, b'dana illi z-zwieg imsemmi gie sussegwentement registrat Malta fid-29 ta' Lulju 2011, u dana kif jidher mic-certifikat taz-zwieg a fol 7 tal-atti. Illi minn dan iz-zwieg il-partijiet ma kelhomx

tfal.

L-attrici giet awtorizzata tipprocedi b'dawna l-proceduri għad-divorżju u/jew hall taz-zwieg ai termini tad-digriet ta' dina l-Onorabbli Qorti kif diversament preseduta datat sitta (6) ta' Gunju 2022, b'dana illi hija kellha ukoll tikkonferma l-ittra bil-gurament. (vide Dok B, fol 8)

Il-Qorti tosserva illi l-ebda provi ma gew prodotti mill-konvenut peress illi il-Kuraturi Deputati ma rrnexxilhomx jintraccaw lill-intimat u b'hekk kien impossibbli għalihom li jikkomunikaw mieghu u jressqu xi provi.

Il-Qorti tosserva illi c-cirkostanzi li fih gie kontrattat dan iz-zwieg huma partikolari, stante li jidher li l-vulnerabbilita' tal-attrici giet sfruttata bl-ghan li l-intimat jipprova jikseb cittadinanza Maltija. Mix-xhieda mhux kontradetta tal-attrici jirrizulta illi minkejja li gie kontrattat zwieg bejn il-partijiet, qatt ma kien hajja konjugali bejnithom. Kif xehdet l-attrici, hija iltaqghet mal-intimat *online f'chat room*, u wara xi zmien ta' komunikazzjoni online, l-intimat kien qal lill-attrici li biex huwa jigi jzurha Malta jehtieg li hija l-ewwel tmur il-K sabiex l-intimat jingħata awtorizzazzjoni li jsiefer lejn l-Malta. Illi filfatt, l-attrici hekk għamlet, u waqt li hi kienet minn ghaliha li qieghda tiffirma d-dokumentazzjoni relativa għas-safar tal-intimat, hija kienet qieghda effettivament tizzewweg lill-intimat mingħajr ma kienet taf jew intebhet b'dan kollu.

Illi filfatt ghalkemm l-intimat gie lura Malta magħha fuq l-istess titjira, l-intimat lanqas biss pogga hdejha u wisq inqas kien hemm xi forma ta' komunikazzjoni. Illi mal-wasla tagħhom f' Malta, l-intimat halla l-basket tieghu fir-residenza tal-attrici u telaq. Illi wara diversi granet, l-intimat talab lill-attrici jigi ghall-basket tieghu b'dana illi huwa prova jahtaf c-cwievet tar-residenza tal-attrici. Meta ma rnexxilux imbotta lill-attrici ma' l-art u telaq. Illi minn dakħinhar 'l hawn l-attrici qatt ma regħġejt rat lill-intimat.

Fid-dawl ta' dawn il-konsiderazzjonijiet, hija l-fehma konsiderata ta' din il-Qorti illi dan iz-zwieg kien biss messa in xena da parti tal-intimat bl-ghan qarrieqi li huwa jipprova jikseb cittadinanza Maltija permess maz-zwieg tieghu mal-attrici, b'dana illi qatt ma kien hemm hajja konjugali bejn il-partijiet.

Illi l-Qorti tinnota wkoll illi m'hemm l-ebda pretensjonijiet ghar-rigward manteniment bejn il-partijiet u lanqas m'hemm pendenzi ulterjuri ohra.

Ghaldaqstant, din il-Qorti hija moralment konvinta li jezistu r-rekwiziti necessarji indikati fl-artikolu 66B tal-Kap 16 sabiex jigi ordnat il-hall taz-zwieg tal-kontendenti.

Illi ghar-rigward l-ewwel talba (1) talba ghax-xoljiment tal-komunjoni tal-akkwisti, u t-tielet (3) talba fejn l-attrici qegħda titlob li tirriverti għal kunjom xbibitha ‘il-Qorti rat l-artikolu 66 D (3) tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta’ Malta li jipprovdli li flimkien ma’ l-istess talba għad-divorzju, ‘it-talbiet kollha illi huma mahsuba illi jistgħu jsiru f’kawza ta’separazzjoni skond is-Sub Titolu III ta’ dan it-Titolu. Il-Qorti għandha tisma u tiddisponi minn dawn it-talbiet kif mahsub fid-dispizizzjonijiet imsemmija mutatis mutandis...”

Illi l-Qorti rat ukoll l-artikolu 66 G (1) u l-artikolu 66 G (2) (a) u l-artikolu 66H tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta’ Malta li jistipulaw is-segwenti:

(1) L-avukat li jkun qed jippatrocċinja lir-rikorrent għandu, qabel ma jibda l-proċeduri skont l-artikolu 66B, fejn il-miżżeġin ma jkunux separati b’kuntratt jew b’sentenza tal-qorti -(a) jiddiskuti mar-rikorrent il-possibilita` ta’ rikonċilazzjoni u jagħti lilu l-ismijiet u l-indirizzi tal-persuni kwalifikati biex joffru l-ghajjnuna fil-proċessta’ rikonċilazzjoni bejn il-miżżeġin; u(b) jassigura li r-rikorrent jaf bil-fakultà ta’ separazzjoni personali bhala alternattiva għad-divorzju...

(2) Ir-rikors li permezz tiegħu jinbdew il-proċeduri ta’ divorzju għandu:(a) fejn il-miżżeġin ma jkunux separati b’kuntratt jewb’sentenza tal-qorti, ikun akkumpanjat b’nota li fiha l-avukat jikkonferma li huwa osserva l-ħtiegiet tas-subartikolu (1);

Il-Qorti tirrileva illi n-nota rikjesti mill-ligi ai termini tal-artikolu 66 G (2) (a) tal-Kap 16 giet prezentata u tinsab a fol 103 tal-process. Illi l-Qorti tirrileva illi in-nota giet pprezentata tardivament, stante li din in-nota giet intavolata nhar is-26 ta’ Lulju 2023 u mhux sa jew fl-ewwel smiġħ tal-kawża kif tezgi l-ligi, u dana wara li l-Qorti gibdet l-attenzjoni tal-partijiet fuq il-bzonn li jirregolaw ruhhom dwar dan.

Il-Qorti tosserva illi filwaqt li hafna mid-disposizzjonijiet procedurali huma essenzjalment misuri ta' dixxiplina jew ta' sikurezza processwali li mill-osservanza taghhom jibbenefika imbagħad in generali l-andament kif imiss u kif jixraq tas-sistema kollu, il-formalizmu eccessiv għandu kemm jista' jkun jigi evitat. Ma jistax ikun dubitat illi l-osservanzi tar-regoli tal-procedura hi mehtiega biex jigi assigurat l-ordni fil-kondotta tal-kawza u r-regolarita` tagħha.

Illi pero l-analisi ta' jekk din il-kondotta u l-evalwazzjoni ta' jekk in-nuqqasijiet li jirrizultaw kienux jimportaw l-applikazzjoni tas-sanzjonijiet stipulati fin-normi procedurali li jirregolaw is-smiegh tal-kawza għandu jsir oggettivamente. Illi l-Qorti fċ-ċirkostanzi, fid-dawl ta' gurisprudenza li l-formalizmu eccessiv għandu jigi evitat¹ u ta' dak li xehdet l-attrici, din il-Qorti tagħraf illi l-attrici hija indubjament konvinta minn dina d-deċisioni u cioe li jigi ornat il-hall taz-zwieg li gie kontrattat mal-intimat.

Illi għalhekk il-Qorti tirrileva illi fid-dawl ta' dan kollu, u tal-fatt li it-tardivita' tal-prezentata tan-noti in kwistjoni mhux sejra tintralċja b'xi mod il-process gudizzjarju odjern jew toħloq pregudizzju lill-partijiet, tali tardivita' wahidha² m'għandhiex tkun ostaklu ghall-Qorti sabiex il-Qorti tiehu konjizzjoni tat-talbiet odjerni u tghaddi għas-sentenza.

Il-Komunjoni tal-Akkwisti:

Il-Qorti rat ukoll illi mill-provi in atti jirrizulta ghalkemm il-komunjoni tal-akkwisti għadha operativa bejn il-partijiet, ma hemm l-ebda assi in komunjoni. In *ogni caso* din il-Qorti jidhrilha illi kwalunkwe facilitajiet bankarji meħuda mill-partijiet qabel iz-zwieg għandhom ikunu a karigu assolut ta' dik il-parti li tkun hadithom, filwaqt li l-kontijiet bankarji li huma fissem parti minnhom qed jiġu dikjarati bhala propjeta` assoluta ta' dik il-parti li fisimha jkun il-kont bankarju. Di piu', kull proprjeta mobbli jew immobbli, qed tigi assenjata lill-persuna li fuqha hija registrata jew intestata tal- proprjeta.

¹ Vide *inter alia* gurisprudenza tal-Imhallef Raymond C Pace, u dik tal-Imhallef Philip Sciberras fosthom: Untours Insurance Limited vs Gauci Maria Lourdes deciza 10/07/2003 Qorti tal-Appell (Sede Infejuri).

² Enfazi tal-Qorti.

Ghal dawn il-motivi, taqta' u tiddeciedi billi:

1. Tilqa' l-ewwel talba attrici u tordna x-xoljiment tal-komunjoni ta' l-akkwisti bejn il-kontendenti u tordna illi kwalunkwe *bank account*, vettura jew proprjeta mobbli jew immobbbli ohra tal-kontendenti jibqghu jappartjenu f'isem minn ikunu intestati jew registrati;
2. Tilqa' t-tieni talba u tordna l-hall taż-żwieġ tal-partijiet skont id-dispozizzjonijiet tal-artikolu 66A(1) tal-Kodiċi Ċivili, liema zwieg jgib ic-certifikat numru 1446/2011 u tiddikjara li l-intimat ddekada minn kull dritt li jitlob manteniment mingħand l-attrici u ddekada di piu', mid-drittijiet konjugali kollha;
3. Tiddikjara li d-dar residenzjali tal-attrici hija proprjeta' parafernali u ergo l-intimat ma għandu ebda dritt fuq l-istess proprjeta' li qed tigi assenjata pjenament lill-attrici;
4. Tilqa' t-tielet talba u tawtorizza lill-attrici tirriverti għal kunjom xbubitha u cioe SM;
5. Tilqa' r-raba talba u tordna lir-Registrator tal-Qorti sabiex ai termini tal-artikolu 66A (4) tal-Kapitolu 16 javża lid-Direttur tar-Registru Pubbliku bid-divorzju tal-partijiet fi zmien ghaxart ijiem utili minn meta din is-sentenza ssir *res judicata*.

Il-Qorti tordna illi l-ispejjez ta' dawn il-proceduri jkunu a karigu tal-intimat izda jithallsu provizorjament mill-attrici.

Moqrija.

Mhallef Jacqueline Padovani Grima LL.D. LL.M. (IMLI)

Lorraine Dalli

Deputat Registratur